

Vergaderjaar 2017–2018

27 830

Materieelprojecten

Nr. 220

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 mei 2018

Inleiding

Met deze A-brief informeer ik u over de behoeftestelling van het project «Vervanging *Close-In Weapon System*». Het betreft de vervanging van het Goalkeeper-wapensysteem aan boord van marineschepen voor de zelfverdediging op korte afstand tegen luchtdreigingen, waaronder antischipraketten, en kleine oppervlakte-doelen. Het project maakt deel uit van het investeringsprogramma van de «Defensienota 2018 – Investeren in onze mensen, slagkracht en zichtbaarheid» (Kamerstuk 34 919, nr. 1).

Behoefte

Van de huidige grotere oppervlakeschepen van het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) beschikken de M-fregatten, de Luchtverdedigings- en Commandofregatten (LC-fregatten), de twee amfibische *Landing Platform Docks* (LPD's) en het bevoorradingsschip *Joint Support Ship* (JSS) over het Goalkeeper-systeem dat in gebruik is sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw. Momenteel voert Defensie een instandhoudingsprogramma uit voor dit wapensysteem dat de levensduur ervan tot 2025 verlengt. De Goalkeepers dienen dus vanaf 2025 te worden vervangen om de effectieve zelfverdediging van deze schepen te waarborgen.

De fregatten zijn veelzijdig inzetbare schepen en vormen de ruggengraat van de oppervlaktevloot. Behalve voor maritieme gevechtsoperaties zijn de fregatten ook geschikt voor andere taken. Het kan bijvoorbeeld gaan om maritieme veiligheidsoperaties zoals kustwachttaken en de bestrijding van terrorisme, drugsmokkel en piraterij, en maritieme assistentietaken zoals noodhulp of evacuaties. De LPD's en het JSS zijn voor meerdere ondersteunende taken inzetbaar. Defensie bereidt verder de aanschaf voor van een tweede bevoorradingsschip (*Combat Support Ship*, CSS).

De kwalitatieve behoefte bestaat uit een wapensysteem om tijdens operaties op open zee en in kustwateren op relatief korte afstand

luchtdoelen en oppervlaktedoelen te kunnen bestrijden, ook bij een hoge dreiging. In de onderzoeksfase (B-fase) zal Defensie onderzoeken welke vervangende systemen voldoen aan de eisen, rekening houdend met de verwachte wijze van inzet van de verschillende schepen en de te verwachten dreiging. Mogelijk zullen niet alle schepen met hetzelfde wapensysteem worden uitgerust. Defensie zal daarbij de prestaties en de levensduurkosten van de verschillende mogelijke systemen afwegen tegen de voordelen van standaardisatie.

De kwantitatieve behoefte bestaat uit wapensystemen voor de vervangers van de twee M-fregatten alsmede de twee LPD's, het JSS, het CSS, en eventuele systemen voor testen en opleidingen. Gezien het voorziene einde van de levensduur van de LC-fregatten aan het einde van de jaren twintig zullen de Goalkeepers van deze schepen niet worden vervangen. Tijdens het toekomstige project voor de vervanging van de LC-fregatten zal Defensie de behoefte voor deze nieuwe schepen vaststellen. Het ligt voor de hand hierbij aan te sluiten bij het project «Vervanging *Close-In Weapon System*». De A-brief over de vervanging van de LC-fregatten is voorzien voor 2021.

Internationale samenwerking

Nederland en België zijn voornemens gezamenlijk hun in totaal vier M-fregatten te vervangen. Hierbij heeft Nederland de leiding, zoals België de leiding heeft bij de gezamenlijke vervanging van de mijnenbestrijdingscapaciteit. België zal zich aansluiten bij Nederland bij de keuze voor een vervangend systeem voor de Goalkeeper ten behoeve van de vervangers van de M-fregatten.

In de loop van het project worden de mogelijkheden voor samenwerking met andere landen onderzocht. Samenwerking kan voordelen opleveren op de gebieden van verwerving, onderhoud en opleidingen. Denkbaar is een onderhoudsconcept waarbij de systemen van Nederland en een of meer partnerlanden gezamenlijk worden onderhouden. Landen om mogelijk mee samen te werken zijn naast België onder andere Denemarken, Duitsland, Italië, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Gerelateerde projecten

Het project «Vervanging *Close-In Weapon System*» heeft relaties met enkele andere materieelprojecten waaronder «Vervanging M-fregatten», «Verwerving *Combat Support Ship*» en het toekomstige project voor de vervanging van de LC-fregatten.

Kenmerken

De vervangende capaciteit is vooral bedoeld voor de inzet tegen luchtdreigingen. De dreiging kan bestaan uit antischipraketten, ongeleide raketten, artilleriegranaten, mortieren, drones en bemande of onbemande vliegtuigen. Bij de antischipraketten kan het gaan om wapens met zeer hoge snelheden en complexe vluchtprofielen. Een mogelijke tactiek van de tegenstander is het afvuren van grote aantallen raketten tegelijkertijd om daarmee de verdediging te overweldigen.

De vervangende capaciteit moet bij voorkeur net als de Goalkeeper bovendien ingezet kunnen worden tegen snel naderende en manoeuvreerende oppervlaktedoelen, zoals al dan niet bemande snelle aanvalsbotten. Deze boten kunnen zijn uitgerust met kleinkaliberwapens, draagbare raketsystemen en geïmproviseerde explosieven.

Financiële aspecten

Met het project «Vervanging *Close-In Weapon System*» is een investering gemoeid tussen de € 100 miljoen en € 250 miljoen. De investering komt in de periode 2018 tot en met 2030 ten laste van het investeringsbudget van Defensie.

Vooruitblik

De vervanger van de Goalkeeper zal naar verwachting in 2024 worden geïnstalleerd op de eerste vervanger van de M-fregatten. In de periode 2024–2030 zal vervolgens het bestand aan Goalkeepers worden afgebouwd en worden vervangen door de nieuwe systemen. In 2030 is de vervanging voltooid en beschikken de vervangers van de M-fregatten alsmede de LPD's, het JSS en het CSS over nieuwe zelfverdedigingssystemen.

De Kamer zal naar verwachting in 2020 een B-brief ontvangen met de resultaten van de onderzoeksfase.

De Staatssecretaris van Defensie,
B. Visser